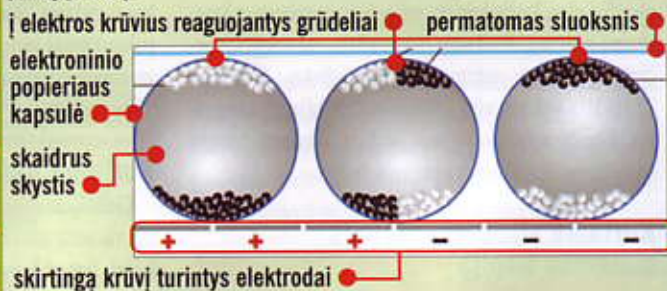

Kaip veikia el. rašalas

Skaityklėse, turinčiose el. rašalo ekranus, elektrą naudojami tik, kai vienas vaizdas yra pakeičiamas kitu, pvz., verčiant knygos puslapį. El. rašalas sudarytas iš mikroskopinių kapsulių, kurių viduje yra permatomo skysčio bei į skirtingus el. krūvius reaguojančių grūdelių.

Elektroninė knyga

Ji nieko nesveria, nerenka dulkių, o ir kainuoja šiek tiek mažiau už įprastą popierinę. Tai elektroninė knyga. Lietuvoje pasirodė pirmieji elektroniniai leidiniai. Kaip juos skaityti, kokie el. spaudos privalumai ir trūkumai, kur gauti el. knygų.

Skaitmeniniai fotoaparatai iš mūsų gyvenimo išstūmė fotojuosteles, MP3 failai pakeitė patefonų plokšteles ir magnetofonų kasetes. Dabar naujosios technologijos nusitaikė į tūkstančius metų gyvuojančias knygas. Prieš kelerius metus pasaulį išvydo pirmosios elektroninės knygos. Dabar jos pasiekė ir Lietuvą. Šiuos leidinius galima pirkti lygiai taip pat kaip ir popierinę spaudą

(beje, iš interneto galima visai legaliai parsisiųsti ir nemokamų knygų), o juos skaityti galėsime kompiuterio ekrane arba specialioje skaityklėje. „Computer Bild Lietuva“ papasakos apie naujų knygų privalumus ir trūkumus.

Kas yra el. knygos?

Tai failai, kuriuos galima skaityti kompiuteryje, naudojant specialią programą arba specialiose skaityklėje. Dažniausiai knygos būna saugomos EPUB (angl. „Electronic Publication“) formatu, tačiau neretai pasitaiko ir PDF, FB2 ir kitų formatų failų. EPUB el. knygos yra patogios tuo, kad jas lengva skaityti skirtinguose įrenginiuose – galima nesunkiai pasirinkti skaitymui patogią šrifto dydį ir formatą. Knygų failai yra nedideli, dažniausiai iliustracijų neturintis leidinys užima vos 1–2 megabaitus. Tad kompiuterio diske arba knygų skaityklės atmintyje galima laikyti visą biblioteką.

Skaityklė nevargina akių. Su įkrauta baterija ją galėsime naudotis kelias savaites

Kas yra DRM?

Angl. „Digital rights management“. Tai technologija, leidžianti apsauganti el. knygas nuo vagstės. Ji dažnai naudojama knygose, kurias galima įsigyti el. parduotuvėse. DRM apsauga patikrina, ar knyga, kurią bandome atidaryti savo kompiuteryje ar skaityklėje, tikrai mums priklauso. Deja, tai reiškia, kad dažnai susidursime su nepatogumais. Tokių knygų negalėsime paskolinti ar parduoti. Apsauga leidžia knygas laikyti ir skaityti keliuose kompiuteriuose ar įrenginiuose vienu metu, tačiau jų skaičius yra ribotas.

Kaip skaityti el. knygas?

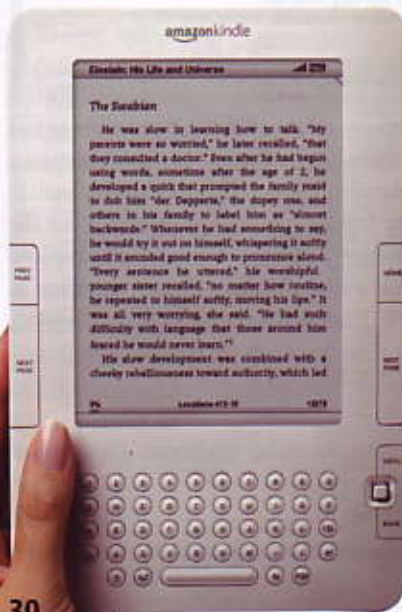
Tai galima daryti keliais būdais:
 ● **Kompiuteryje.** Tam reikalinga knygų skaitymo programa, pvz., „Adobe Digital Edition“. Pastaroji leidžia skaityti tiek nemokamas, tiek ir internete nusipirktas knygas, apsaugotas DRM tech-

El. knygų skaitymui kompiuteryje reikalinga programa „Adobe Digital Edition“. Deja, skaitant ekrane, greitai pavargsta akys

nologija. Apie tai, kaip skaityti knygas kompiuteryje, skaitykime 2 skyriuje.

● **Specialioje skaityklėje.** Tokiuose įrenginiuose montuojami el. rašalo ekranai. Jie gali rodyti vaizdą nenaudodami energijos. Ji reikalinga, tik kai verčiame puslapius. Dėl to el. knygų skaityklės baterijos užtenka kelioms savaitėms. Skaityklės nevargina akių, mat el. rašalo rodomas vaizdas nemirga. Deja, kol kas siūlomi modeliai atkuria tik nespalvotą vaizdą. Be to, jos gana brangios. Už skaityklę teks pakloti nuo 550 iki 1500 litų.

1 Perkame lietuviškas el. knygas

Nors el. knygos pasaulyje jau nieko neįspėdina – „Amazon“ – didžiausio pasaulyje internetinio knygyno duomenimis, per praėjusių metų Kalėdų sezoną popierinių knygų pardavimai tik nežymiai viršijo prekybą el. knygomis. Deja, Lietuvoje elektroninių leidinių vis dar tenka ieškoti su žiburiu. Neseniai atidaryta pirmoji lietuviška el. knygų parduotuvė „Skaityklė.lt“. Kol kas joje – tik kelios lietuviškos knygos. Kai kurias galima parsisiųsti nemokamai, o už kitas galėsime sumokėti naudodami savo el. banką. „Computer Bild Lietuva“ parodys, kaip nusipirkti lietuviškų knygų.

2 futbolio aikštės jausmų
Little Miss Sunshine
ISBN numeris: 978-9953-099-03-2
Metai: 2009
Leidėjas: Catores
Kategorija: Lietuvių literatūra

Knygos užsakymas
9,99 Lt
Naujas išleidimas: 10.00 Lt

Įrašyti

1 Interneto naršyklėje surenkame adresą www.skaitykle.lt ir spustelime **Enter**. Knygynėlyje susiradę patikusią knygą, spustelime šalia jos aprašymo esantį mygtuką. Lygiai tuo pačiu būdu galime išsirinkti ir daugiau knygų.

Prekių krepšelyje: 2 Testi

Pavadinimas	Vnt. kaina	Kiekis	Suma
Ernestas Paražius "Kasdienybės KLINGTAMERIS"	10,00 Lt	1	10,00 Lt
Little Miss Sunshine "2 futbolio aikštės jausmų"	9,99 Lt	1	9,99 Lt
Bendra suma: 20,00 Lt			

2 Pasirinkti leidiniai atsiduria pirminių krepšelyje. Norėdami juos įsigyti, puslapio viršuje spaudžiame nuorodą. Matome užsakytų knygų sąrašą ir bendrą užsakymo kainą. Persigalvoję galime greitai išmesti knygą iš sąrašo – tereikia spragtelėti ties jos pavadinimu esančią nuorodą [pašalinti kl.](#) Galiausia spustelime **Testi**.

3 Jeigu knygas perkame pirmą kartą, turėsime užpildyti nedidelę anketą ir, pažymėję eilutę, spustelėti mygtuką **Testi**. Kitą kartą pirkda-

Pavadinimas	Vnt. kaina	Kiekis	Suma
Ernestas Paražius "Kasdienybės KLINGTAMERIS"	10,00 Lt	1	10,00 Lt
Little Miss Sunshine "2 futbolio aikštės jausmų"	9,99 Lt	1	9,99 Lt
Bendra suma: 20,00 Lt			

mi savo el. pašto adresą bei pasirinktą slaptažodį irasysime kitoje puslapio pusėje ir spausime mygtuką **Prisijungti**.

4 Puslapyje po užrašų **Pirkėjo duomenys** užpildome likusias anketos eilutes. Vėl spaudžiame **Testi**. Paskutinį kartą patikriname pirminių sąrašą ir spustelėję mygtuką **Pasidinti ir apmokėti**, pasirenkame savo banko pavadinimą, pvz., **Nuspaudę Apmokėti** ir savo el. banko svetainę, kurioje surenkame prisijungimo duomenis ir patvirtiname pinigų pervedimą.

Knygų jau nusipirkome, dabar turėsime jas įkelti į kompiuteryje įdiegtą programą „Adobe Digital Edition“. Tada jas galėsime skaityti kompiuterio ekrane arba įkelti į el. knygų skaityklę. Apie tai, kaip tai padaryti, skaitykime kitame skyriuje.

1. Krepšelio peržiūra 2. Pirkėjo kontaktai 3. Užsakymo peržiūra

Registruokitės
Įveskite savo el. pašto adresą ir pageldaujamą slaptažodį.

El. paštas

Slaptažodis

Pakartokite slaptažodį

Patvirtinu, kad susipažinau ir sutinku su [taisyklėmis](#).

Prisijunkite
Jeigu esate prisiregistravę, prisijunkite pašto adresą ir slaptažodį.

El. paštas

Slaptažodis

[Pamiršote slaptažodį?](#)

Prisijungti >

Nemokamos el. knygos

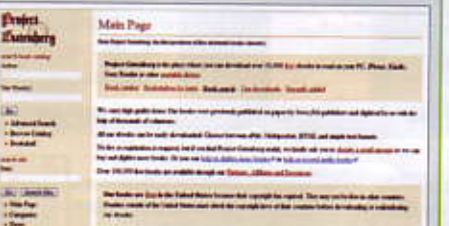
Internetė galima rasti daugybę nemokamų knygų. Aišku, čia apstu nelegaliai platinamų leidinių, kurios siūlo įvairios piratų svetainės (pvz., www.gigapedia.org). Tačiau visai nebūtina vogti, norint gauti knygų už dyką: nemokamai platinamos knygos, kurių autorių teisės jau yra pasibaigusios, kai kuriuos kūrinius autoriai patys dovanuoja savo skaitytojams. „Computer Bild Lietuva“ papasakos, iš kur jų parsisiųsti.

Lietuviškos knygos

„Skaityklė.lt“ siūlo kelias nemokamas lietuviškas knygas. Nors leidinių pasirinkimas kol kas nėra didelis, tačiau jas parsisiųsti galėsime net neprisiregistravę svetainėje. Parsisiųstas knygas galima įkelti į el. knygų skaitymo programą „Adobe Digital Edition“. Tam programos lango viršuje spustelime **LIBRARY** ir pasirenkame **Add Item to Library**. Atsivėrusiame lange **Select items to add to library** nurodome knygos failą ir spaudžiame mygtuką **Open**.

30 tūkst. knygų – už dyką

Internetinė biblioteka „Gutenberg“ gali pasigirti didžiausiu nemokamų knygų skaičiumi. Tiesa, dauguma leidinių – angliški. Dažniausiai čia rasime prieš kelis dešimtmečius išleistų veikalų, kurio autorinės teisės jau pasibaigę.

Rusiška biblioteka

„Lib.ru“ svetainė pravers skaitantiems rusiškai. Nors ji negali pasigirti įspūdinga išvaizda, tačiau čia rasime tūkstančius knygų. Jas skaityti galima tiesiog naršyklėje.

2 Skaitome knygas kompiuteryje

El. knygų skaitymui reikalinga speciali programa „Adobe Digital Edition“ Ją parsisiųsime iš interneto adresu www.adobe.com/products/digitaleditions

Registruojamės programoje „Adobe Digital Edition“

1 Įdiegus „Adobe Digital Edition“, programa pati įsijungs. Vėliau, norėdami ją įjungti, darbalaukyje turėsime du kartus spragtelėti paveikslėlių. Pirmą kartą atidarius programą, pasirodo langas [Continue](#), kuriame spaudžiame mygtuką [Continue](#) ir nuorodą [get an Adobe ID online](#).

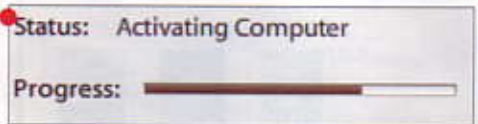
2 Naršyklėje atsidariusiame puslapyje spustelime [Create an Adobe Account](#). Užpildę anketą (būtinai užpildykime eilutes, pažymėtas ženkliuku *), du kartus spustelime [Continue](#).

3 Jau matyto „Adobe Digital Edition“ lango eilutėse įrašome 2 žingsnyje nurodytą el. pašto adresą.

Please enter your Adobe ID and Password below, then click Activate.
Adobe ID (email address)
 [Did you forget your Adobe ID?](#)
Password
 [Did you forget your password?](#)

Pavadinimas	Autorius	
Valdas Ivanauskas. Žaidimas gyvenimu	Andrius Gupinis	Atsisiųsti e. knygą
Miražas	Zigmas Stankus	Atsisiųsti e. knygą
2 futbolo aikštės jausmų	Little Miss Sunshine	Atsisiųsti e. knygą
Perkūno karys	Albertas Dusevičius	Atsisiųsti e. knygą
Vilko vaikai I knyga	Remigijus Baltušaitis	Atsisiųsti e. knygą
Vilko vaikai II knyga	Remigijus Baltušaitis	Atsisiųsti e. knygą

są bei slaptažodį. Spragtelime mygtuką [Activate](#). Palaukiame, kol kompiuteris yra užregistruojamas mūsų turimų įrenginių sąrašė. Galiausiai spaudžiame [Finished](#). Visa tai darome vien tik tam, kad knygų pardavėjai žinotų, jog nevagiame iš jų nusipirktų leidinių, o skaitome juos savo kompiuteriuose ar kituose įrenginiuose.

Įkeliame ir skaitome nusipirktas knygas

Įdiegę programą, galime į ją įkelti 1 skyriuje nusipirktas knygas.

1 Interneto naršyklėje surenkame adresą www.skaitykle.lt ir spustelime [Enter](#). Puslapio viršuje spustelime nuorodą. Jei jos nematome, pirma paspaudžiame [Prisijungti](#) ir, įrašę 1 skyriaus 3 žingsnyje nurodytą el. pašto adresą bei slaptažodį, spaudžiame [Prisijungti](#).

El. paštas

Slaptažodis

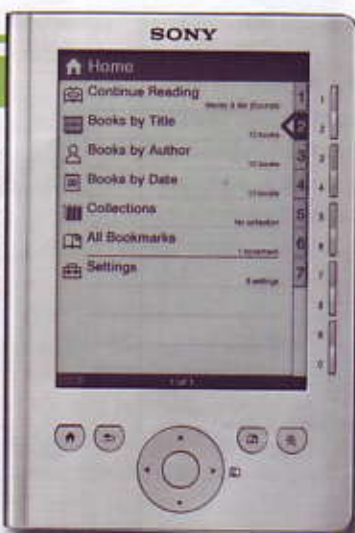
[Pamiršote slaptažodį?](#)
[Prisijungti >](#)

2 Naujame puslapyje matome nusipirktų knygų sąrašą. Norėdami parsisiųsti knygą, spustelime šalia jos pavadinimo esančią nuorodą ir į kompiuterį parsisiunčiame failą [URLLink.acsm](#). Du kartus spragtelėję šį failą, programos „Adobe Digital Edition“ lange pagaliau pamatysime nusipirktą knygą, pvz.,. Kartodami šį žingsnį, galime įkelti ir kitas įsigytas knygas.

Sony Reader Pocket Edition

Šis mažylis gali pasigirti, ko gero, geriausiu, ypač kontrastingu 5 colių el. rašalo ekranu. Todėl skaityti juo knygas – labai patogiu. Įrenginys turi tvirtą metalinį korpusą, baterija išspaudžia apie 6500 puslapių vertimų, tad ją krauti reikės vos kartą per kelias savaites. Deja, „Reader Pocket Edition“ negali pasigirti funkcijų gausa, be to ganėtinai mažos 512 megabaitų talpos vidinės atminties negalėsime praplėsti. Kitas trūkumas skaityklėje įmontuotas el. rašalo ekranas veikia varginančiais lėtais.

- ypač ryškus ekranas
- solidus korpusas

- negalima rašyti pastabų
- mažoka vidinė talpa

Pardavėjas: „Pixmania“ (www.pixmania.lt)
www.sonymystyle.com

Kaina: 696 Lt¹

Cybook Opus

Tai viena mažiausių skaityklių pasaulyje. Joje įmontuotas 5 colių el. rašalo ekranas savo kokybe prilygsta „Sony Reader Pocket Edition“. Jis vienintelis turi akcelerometrą, todėl pasukus skaityklę kitu kampu, vaizdas automatiškai pasiverčia. Kartu su „Cybook Opus“ gausime odinį dėkluką, kurio tikrai prireiks, mat iš plastiko pagamintam korpusui reikia papildomos apsaugos. Kaip ir „Sony Reader Pocket Edition“, šio įrenginio ekranas veikia gana lėtais.

- automatiškai pasisukantis vaizdas
- galima įdėti atminties kortelę

- nepatvarus plastiko korpusas
- lėtai atnaujinamas vaizdas

Pardavėjas: „Skaityklė.lt“ (www.skaitykle.lt)
www.bookeen.com

Kaina: 729 Lt¹

3 Skaitome el. knygas skaityklėje

Nors el. knygas galime skaityti kompiuterio ekrane, tačiau daug maloniau tai daryti specialioje skaityklėje. Tuomet vaizdas nemirga ir ne taip vargina akis. Ankstesniuose skyriuose išsiaiškinome, kaip nusipirkti el. knygų ir įkelti jas į programą „Adobe Digital Edition“. Naudodami tą pačią programą, galėsime leidinius įkelti į skaityklę. „Computer Bild Lietuva“ parodys, kaip tai padaryti skaityklėje „Sony Reader Touch Edition PRS-600“. Į kitus įrenginius knygas įkelsime ir jas jais skaitysime labai panašiai. Plačiau apie Lietuvos pirkėjams prieinamus skaityklių modelius galime sužinoti apačioje esančiuose blokeliuose.

4 Palaukiame, kol knygos nukopijuojamos į įrenginį. Tada uždarome programą, spustelėdami mygtuką **X**. Skaityklės ekrane vietoje užrašo **Do not disconnect** pasirodo **USB connected**. Dabar galime saugiai atjungti USB laidą, kuriuo įrenginys buvo sujungtas su kompiuteriu.

5 Po kelių sekundžių skaityklėje pamatysime pagrindinio meniu puslapį. Norėdami pamatyti į ją įkeltų knygų sąrašą, pirštu spustelime paveikslėlį.

6 Paspaukę pirštu knygos pavadinimą, galėsime pradėti skaityti pačią knygą. Perciti į kitą puslapį galėsime įrenginio apačioje spausdami mygtukus.

7 Norėdami padidinti arba sumažinti teksto šriftą, spustelime **+** ir, pasirinkę vieną iš dydžių variantų, spaudžiame **X**.

1 Prijungiame skaityklę prie kompiuterio USB laidu. Jeigu tai darome pirmą kartą, teks palaukti, kol bus įdiegtos įrenginio tvarkyklės. Du kartus darbalaukyje spragtelėję mygtuką, įjungiamo programą „Adobe Digital Edition“.

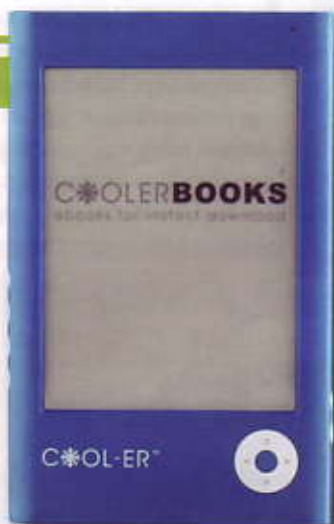
2 Atsivėrusiame programos lange matome eilutę su mūsų skaityklės modelio pavadinimu, pvz., PRS-600. Lango kairėje paspaudę **All Items**, pamatysime knygas, kurias įkėlėme atlikdami 2 skyriaus žingsnius.

3 Paspaukę klavišą **Ctrl** ir jo neatleisdami, pažymime knygas, kurias norime įkelti į skaityklę, pvz., ir, paspaudę pele, pertempiame jas ant eilutės **PRS-600**.

Cool-er

Šią skaityklę galima nesunkiai priderinti prie savo stiliaus, mat gamintoja siūlo net septynis žaismingus korpuso spalvos variantus. El. rašalo ekranas – 6 colių – šiek tiek prastesnis nei aprašytų 5 colių įrenginių. Tačiau juo skaityti knygas maloniau nei su blizgiuoju „Sony Reader Touch Edition“. Skaityklės valdymas kiek painokas, o korpusas pagamintas ir nelabai patvaraus plastiko. „Cool-er“ turi integruotą MP3 grotuvą, o vidinę įrenginio atmintį galėsime praplėsti įdėję papildomą atminties kortelę.

- stilinga išvaizda
- galima įdėti atminties kortelę

- nepatogus valdymas
- nepatvarus plastiko korpusas

Pardavėjas: „Skaityklė.lt“ (www.skaitykle.lt)
www.coolreaders.com

Kaina: **795 Lt**

Sony Reader Touch Edition

Įrenginio korpusas primena mažesniųjų šios gamintojos modelių – jis tikrai solidus ir pagamintas iš metalo. Skaityklė turi 6 colių liečiamąjį ekraną, kurį galima valdyti specialiu rašikliu arba pirštais. Deja, jis blizgus ir nėra toks kontrastingas kaip kitų skaityklių. Atmintį galėsime praplėsti net dviejų rūšių atminties kortelėmis. „Touch Edition“ leidžia rašyti pastabas knygų puslapiuose ir turi žodyną. Tiesa, naudojant šias liečiamąjį ekraną naudojančias funkcijas „Sony“ baterija išsikrauna gerokai greičiau nei kitų skaityklių.

- turi MP3 grotuvą
- greitas liečiamasis ekranas

- blizgus paviršius apsunkina skaitymą
- brangus

Pardavėjas: „Pixmania“ (www.pixmania.lt)
www.sonymstyle.com

Kaina: **1031 Lt**

*Įrenginių kainos surinktos kovo 4 d. ir nurodytos be pristatymo mokesčio.